

NAPLO

Előfizetési ár:
Egész évre 4 K | Egyes szám ára 4 fill.
Fél „ 2 K
Pályaudvarokon 6 fill.
Megjelen minden hétfőn reggel 7 órakor

Felelős szerkesztő:
DERÉKY ANTAL

Igazgató:
ERDÉSZ ZSIGMOND

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VII., DOHANY-UTCZA 88. SZ.
Közlemények átvétele csak jelzéssel van megengedve

Szélhámos csodadoktor Elevenen eltemetve

Legyen világosság!

(D.) A biblia szerint így szólt az Ur, Krisztus születése előtt néhány ezer esztendővel. És lőn világosság a földön.

Az egyiptomi sötétség óta gyakran elsötétült a föld, mert az emberiség nem akart tisztán látni; bántotta a tudás fénye és elvakította a vad fanatizmus. De minél tovább haladtunk az évszázadok folyamán, annál inkább derengett az emberek agyában és szívében, annál jobban terjedt a világosság a népek lelkeiben.

A kultúra haladásával az éjt is nappallá változtattuk és ma már nemcsak a nagy, — ugynevezett világvárosok, — törekednek az éjjeli világítás minél intenzívebb fényére. Hanem a kisebb városok, sőt még a községek is, bár e téren Magyarország még jóval közelebb áll Ázsiához, mint a többi művelt nemzetek, ahol a kultúra sokkal gyorsabb tempóban fejlődött.

És a világvárosokhoz arányítva, ami szép fővárosunk, — melylyel minden alkalommal szeretünk kérkedni, — talán a leghátrább áll valamennyi mögött, sőt az utcai sötétséget tekintve Mucsával is méltán versenyezhet, amit leginkább ilyenkor, sűrű téli hónapokban észlelhetünk, mikor áthatlan köd nehezedik az épület koloszosokra és a sikos járdákra, ahol a nagy sötétség mián, minden pillanatban veszélyeztetve van a járókelők élete és biztonsága.

Sajátságos is ez a mi imádott, becézett és érdemén felül nagyra magasztalt fővárosunk; minden van, aminek hiányát talán meg sem éreznék és semmije sincs, amire feltétlenül szüksége volna, hogy a nagyobb világvárosok koncertjében méltó helyet foglalhatna el.

És mindenekelőtt hiányzik az a fényes világítás, mely a világváros legelső ismerve, éppen úgy mint a szappanfogyasztás a kultúra legbiztosabb fokmérője. Sőt a világítás tekintetében az ország egyes nagyobb városaival sem vehetjük fel a versenyt, ahol az intenzív vilámvilágítás az éjjelnek nappali fényt kölcsönöz.

Nem fénytől, nagyzási hóbortból kell, vagy kellene a nagyobb világítást beállítani. Annál sokkal szegényebbek vagyunk, semhogy a felesleges fényüzést követelhesünk; de ott, ahol a polgárság, a lakosság élete és közbiztonsága azt feltétlenül

megkívánja, nem volna szabad farkodni, hanem bőkezűen, — és nem pazarul, — áldozatokat hozni.

Ma már, mikor a főváros forgalma annyira meggyarapodott, mikor százele járművek még fényes nappal is veszélyeztetik a gyalogjárást, mikor minden előkelőbb dámává vedlett házmeisterkisasszony is gummirádlereen koczikázik a ficsurjával, mikor már a messenger boyk kerékpárja is eltörheti a lábunkat, ma már a múlt századból ránk maradt világítás és világítási eszközök nem védhetik meg a polgárság életbiztonságát; még a gyalogjárón sem, annál kevésbé pedig az utcai átjáróknál, ahol a forgalom megtorlódik, az átkelés életveszélyes és a tér nagysága szinte kényszerítőleg kiállt az intenzívebb világítás után. Nemcsak személyes tapasztalat, de a megmáshatatlanság statisztika alapján is bebizonyítható, hogy az utcai balesetek legtöbbször, a villamos, automobilos és kerékpáros szerencsétlenségek leginkább a beállott esti órákban történnek, leginkább azokon a góczpontokon, ahol a közlekedési eszközök keresztezik egymást.

De a mostani szűkes világítás mellett még a gyalogjárók sem szolgáltatnak elég biztonságot, mert az uralkodó sűrű felhomályban, a sikos járdán úgy kell tapogatózunk, mintha tojástánczot járnánk, nagyobb torlódásoknál pedig — az aszfaltról lelépve, könnyen kitörhetjük a lábunkat. És ez áll nemcsak a mellékutcaokról, ahol az állapotok olyan botrányosak, hanem a körutakról is, melyeknek a kirakatok és üzletek világítása, legalább zárás ideig, mégis kölcsönöz némi erősebb fényt, de ahol ez hiányzik — különösen az átjáró helyeken — a sötétség vetekszik — a mellékutca homályával.

A külső részokról, Városligetről, Angyalöldről, Hungária-utról, vagy a Népliget és más külső utvonalakról ne is essék itt szó, mert ott a szó szoros értelmében mucsai állapotok leledzenek és bizony a Lehel-utca deszkakerítései, üres tekei és rozoga gyári alkotmányai között is egész bátran felfofozhatják a járókelőket, anélkül, hogy tudnák, kinek kell megköszönni, hogy ráadásul még a bicikliját is belé ne dőfte. Annyi bizonyos, hogy azokon a tájakon tenyészik a sötétség leple alatt a legtöbb bűn, mert ott még a testvér se ismerheti fel a tulajdon testvérét az esti órákban. Hát ezek

nemcsak könnyelmű, de szegényletes, szomorú állapotok is, melyekkel méltán hívjuk ki, a külföld legszigorubb, elítélő bírálatát és a saját polgárságunk méltatlankodását.

Ezek az állapotok segíteni kell, a lakosság közbiztonságának és a főváros reputációja érdekében is. Itt sem személyes, sem klikkszerű szempontok nem lehetnek irányadók, itt egyedül csak a polgárság és a lakosság legvitálisabb érdeke dönthet, mely azt követeli, azt parancsolja, hogy ennek a szegényletes sötétségnek minél előbb vége vetessék.

A felvilágosodás, a haladás, a humanizmus századában talán nem lesz épen nehéz erre megfelelő módot is találni; mert hát édes Istenem, arra való a bölcs városatyák, hogy ne botorkáljanak sötétségben, hanem gyujtsák meg a világosság fáklyáját — polgársaik javára. És azt ékesítse közülük az elismerés és a hála babér ága, aki bátran, férfiasan azt meri követelni: Legyen világosság!

De aztán legyen is, ne csak pápíron, hanem az utcákon is . . .

A vidéki kereskedelem

Irta: Egy vidéki kereskedő.

Ha körültekintünk és tanulmány tárgyává tesszük a vidéki kereskedők jelenlegi mostoha helyzetét, szomorú meggyőződés jut mindnyájunknak osztályrészül. Kik hosszú évek során át küzdöttek illuzióktól duzzadó kebellel, az idők viharos viszontagságaival, szakmánk alapos elsajátításért csupán azért, hogy egykor érvényre juthasson fáradozásunk legdrágább kincse: a kereskedői tekintély, melynek révén oszlopos tagjai lehetnének a művelt kereskedelmi világnak.

Sajnos, fordult a kocka és felettünk egy oly csoport jött uralomra a maga gyakorlatlan és tudatlan bajnokaival, melylyel szemben nem érvényesülhetünk, mert előtérbe tolokodtak olyan elemek, kiknek abszolút semmi szükségük nincs sem kereskedői szakképzettségre, legkevésbé pedig gyakorlatra, elég nyomós eszközökkel rendelkeznek velük szemben, ha hirtelen futamodik, „hogy ismét egy új üzlet nyílt” — ami manapság elég sűrűn megismétlődik — mely üzletnek tulajdonosa talán még pár héttel előbb földmives, vagy iparos volt. Elképzelhető tehát egy ily egyének üzletvezetése és eljárása, vérvél szemben. Halvány fogalma sincs az árukról, legkevésbé árucikkeinek miképpen forgalomba hozataláról; egy bizonyos töredéke ezen újávedlett szatcsoknak még a súlymértékeket sem

tudja kezelni. Mi lehet ennek a következménye más, minthogy megkezdődik a kereskedők közt az áldatlan harc némelyek tönkremenetelével.

Mi sem természetesebb, hogy eféle esetek a vevőknek gondot nem okoznak, sőt előnyükre szolgálnak, mert így mindig oda sietnek, hol olcsóbban vásárolhatnak, s nem kérdezik és figyelemre sem méltatják, melyik a szakképzett és tanult kereskedő és melyik nem, mily módon igyekezik vevőköret pontosan jól és szolid alapon szolgálni, fő az olcsóság, az vonz, más egyéb nem igen.

Kívánatos lenne, ha országunk tekintélyes nagy kereskedői bölcs eljárásukkal és nagy befolyásukkal odahatnának az ország összes kereskedelmi és iparkamaráinak, hogy az iparengedélyek kiadása, illetve megszerzése bizonyos előzetes iskolai és szakképzettséghez legyen kötve, nehogy bármely pillanatban módjában legyen minden boldogtalanunk könnyűszerrel iparengedélyek birtokába jutni, csupán azért, hogy az illetők csekély kis vagyonukat rövid pár év alatt elpocsékolják, a tanult kereskedőnek pedig tetemes kárt okozhassanak.

Igy vagyunk másrészt a fogyasztási szövetkezetekkel is; ezeknek kiindulási pontja bizonyos fennhangoztatott erkölcsi motívumokkal áll kapcsolatban és mégis van rá példa, hogy nem éppen a legfinomabb és legválogatottabb eszközökkel iparkodnak más kereskedők existenciáját gyöngíteni, — némely helyen vallás különbség nélkül — ellenben a közterhek viselésénél a legnagyobb előzékenységben részesülnek a többi kereskedők rovására.

Hogy az ilyen fogyasztási szövetkezetekre mennyire nincs szükség, bizonyítja ama tény is, miszerint módjában áll minden vevőnek, legyen az bármely vallású is, szükségletét feltétlenül épp oly jó kivitelben és épp oly jutányos áron beszerezni, mint azon szövetkezeteknél, melyek tulajdonképp hivatva volnának a köznépet minden előnyökkel elhalmazni. Kalapot emelnék és dicsőítenék egy olyan eszmét, melylyel tényleg segítve lenne a köznépen, például tömörüljenek dugaszdag mégnásaink egy zászló alá és létesítsenek egy Országos Olcsókamatú Hitelszövetkezetet annak fiókáit, hol egy szegényebb sorsú polgárember, szükség esetén könnyen segíthetne magán 50 esetleg 100 korona kölcsönrel pár hónapra kamatmentesen. Ezen eszme kivételéhez, csupán pár ezer koronával kellene hozzájárulniok azon nagy uraknak, kik egy olyan összeget épp oly könnyen nélkülözhetnek, mint mi kereskedők pár fillért, sőt még jobban.

Ha így járnak el a köznép érdekében, az sokkal üdvösebb és lényegesebb lendületet vetne azok megélhetésén, mint a fogyasztási szövetkezetek támogatása.

7. oldal.

Zálogezedulákat

brilliansokat, ékszereket, aranyat, ezüstöt, platinát legmagasabb árban veszek. Brilliansokért többet fizetek, mint amennyiér utjonnan vették. Schiller Izidor, Sip-utca 8

Dr. Wettenstein Szanatorium R.-T.

tüdőbeteg ambulatoriuma

VI. kerület, Délibáb-utca 23. szám

Betegfelvétel és rendelés:

d. e. 9—12-ig, d. u. 2—5-ig.

Igazgató főorvos: Dr. Wettenstein József.

A Napló Mindenütt

Hallja maga!

A zsurok, háziestélyek, bálok küszöbén állítsuk meg egy pillanatra a jóízűt, a páváskodó magyar lovagiasságot, a műveltségével kérkedő társadalmat s azt a nagyreményű aranyifjúságot, amelyre oly büszkék vagyunk. Hívjuk föl figyelmüket arra a betolakodott idegenre, amely a nőnem iránti tisztelet határait már is annyira megnyírta, hogy alig veszünk észre valami különbséget a nő és férfi között. Ez a betolakodott idegen nem személy, csupán egy szócska, négy betűből álló, rettenetesen csunya szó:

— Maga!

Nincs hasonló más szó a magyar nyelvben, melyet annyi pökhendiséggel, fitymálással, modortalansággal lehetne kiejteni, mint éppen ezt a „maga” szócskát. — „Hallja maga!” „Lássa maga!” Amióta a modernizmus lábát adott ennek a szónak és hogy úgy mondjuk „szalonképessé” tette, széles ez országban eldurvult a társalgási módor, a nők iránti tisztelet rovására a határt nem ismerő pajtáskodás helyett lépett előtérbe.

A „maga” éppen olyan, mint a „szervusz”. Csak azért tegeződünk össze mi férfiak, hogy annál jobban lecepülhessük egymást. Semmi köze nincs ma már a baráti érzésnek a szervuszhoz. De a maga még a szervusznál is közönségesebb s valóban fölháborító, hogy éppen mi, a lovagias magyar intelligencia engedjük meg magunknak azt, hogy hölgyekkel szemben alkalmazzuk. Az alsóbb néposztálynál is csak szolgálva szemben engedjük meg ezt a durva megszólítást. A jóízű közvéleményhez apellálunk, hogy lovagias mivoltunkat megmen-tendő, küszöbölje ki a zsurok, háziestélyek, bálokról és általában minden társadalmi érintkezésből ezt a szót „maga”.

Paraszt tanító.

Példátlan eset történt Alsókubinban. Az egész ügy abból indul ki, hogy a római kath. iskola tanítói állása azzal a kötelezettséggel is jár, hogy a tanító harangozni is köteles. Ez az állás most megürült. Pályázott rá az alsókubini állami iskola tanítója, aki azonban kijelentette, hogy a harangozást nem vállalja el. Összeült erre a kupaktanács és bölcs vélekedések hangzottak el. A harangozás sokkal lényegesebb — mondták — mint a tanítás. Mi történne, ha nem harangoznának? Mivel pedig az állami tanító nem vállalkozik a harangozásra, nem kapja meg az állást.

Igy is történt. Az alsókubini római katolikus hitközség bölcs határozata kimondta. Az állami tanító nem kapta meg a megbízatást. A tanítói állásra egy tót parasztot fogadtak föl, aki egy kukkot sem tud magyarul. Tanítani is aligha taníthatja nyilván bőséges tudományával a gondjaira bízott gyerekeket, ez azonban mellékes: tud harangozni s ez a fő Alsókubinban! Szegény tan-ügy neked is beharangoztak — Kubinban!

Az öreg honvéd nyugdíja.

A rendőrbiztos előtt megjelent egy görnyedt hátú, ősz hajú öreg bácsi:

— No, mi hozta ide, Miklós bácsi? — kérdi a rendőrbiztos.

— Van egy kis bajom. Tetszik tudni, két hónapig betegen feküdtem odahaza s nem mehettem el a kis honvéd nyugdíjaimért. Ma elmegyek, hát valami új fiatalember van ott, akit én nem ismerek. Amikor megmondtam neki nevemet és nyugdíjamat kértem, azt mondta, hozzak előbb a rendőrségtől bizonyítványt, hogy én Mikola János vagyok s hogy még élek. Mert ő arról értesült, hogy meghaltam.

A rendőrbiztos kiállította az öregről a bizonyítványt, hogy él.

Másnap megint csak megjelent Mikola a rendőrségen.

— No már megint mi a baj? Nem kapta meg a pénzt?

— Megkaptam, de csak erre a hónapra; a múlt hónapra nem adta ki a fiatal ur, mert nem volt bizonyítványom arról, hogy akkor is éltem...

A szociáldemokrácia csődje.

A rendőrség hivatalos statisztikai adatai szerint a szociáldemokrata párt külső működése erős hanyatlásnak indult. Akárhogyan tagadják és akárhogyan cáfolják is ezt, a dolog még is igaz. A szociáldemokrata párt külső működése erős hanyatlást mutat. A szociáldemokrácia lejárt a maga. A demok-rata vezérek elvtársbolondító politikájának nincs már kelete. A munkásság szemei kezdenek kinyitni s nem késnek tudni adni a vezérnek, hogy nem kérnék többet a szociáldemokráciából.

De nehogy azt gondolja valaki, hogy pusztán az elvtársak véres verejtékéből elvont ezrekből pezsgőző demok-rata vezérek miatt kezd befagygni a szociáldemokrata mozgalom. Nem. A zajos tábor pusztulásának sokkal mélyebb okai vannak. A demok-rata tanok, a vörös maszlag, nem életképesek. Csak azt és dudvát hajított Európaszerte a Bebeléktől nagy hűhóval elhintett vörös maszlag, cs a munkásság, amelyet kezdetben elvakított az új nap vörös fénye, lassanként hozzászokott a világitáshoz és kezdett tisztán látni. Ehhez járult az a körülmény, hogy a szociáldemokrata tájékozatlan munkásság mindenütt összefogott abban, hogy vezéreit jó nagy darab kenyérhez sőt uri módhoz juttassa a munkásbiztosító pénztárnak révén. Busánan jövedelmező állásokhoz jutottak ilykép a főkolompokok. Mi természetesebb tehát, hogy elhallgattak. De nem is törődhetnek többé a proletárok nyomorával. Ők többé nem politizálhatnak. Az „Insg s nyomor velünk”-et parketirozott szobában illatos havanna felhőben füttyörészik. Nem csuda hát, ha a kiábránduláshoz ez a körülmény is jelentősen hozzájárult.

És nemcsak nálunk, de az egész világon megindult a mozgalom a vörös tanok enyhítésére, vagy teljes elvetésére. A cseh demok-ratakk nagygyűlésén a munkásság egyenesen kimondta a szociáldemokrácia csődjét. A németországi nyári nagygyűlésen is szegényszemre kimondták, hogy csak szelidítve, enyhítve lehet terjeszteni a maszlagot. Nem lehet letérni az erkölcs útjáról, nem lehet elvetni a vallást és nem lehet rombolni-pusztítani, ahogy azt Bebel-ék szeretnék. És főleg kimondták, hogy nem tűrhetik tovább nyakukon a csaló demok-rata vezéreket. És ez a mozgalom nálunk sem maradt eredmény nélkül. A szociáldemok-ratakk napja alkonyodik. A statisztika tényadatai a nagyszájú vezérek minden tagadásánál jobban bizonyítanak.

Fényűzés.

Más országokban az emberek egyszerűek, takarékosak, józan felfogásúak. Mennyire feltűnik velük szemben a mi nagyizolánk, fényűzésünk, mely sok embert adósságba és erkölcsi bukásba sodor, mely megromítja a családi életet, a lelki nyugalmat és függetlenséget. Pedig hát szegénynek lenni nem szégyen. Még nem is oly nagy szerencsétlenség. Láttam én már sok szegény

embert meglegedett, örökké vidám kedélyvel — és sok gazdagot fanyar arccal, örökös panaszszal. Ne szegény-jük oly nagyon a szegénységet. Minek akarja valaki a világgal elhitetni, hogy évi kétezer forintot költhet, mikor mindenki tudja, hogy csak ezerötszáz forint fizetése van? Minek takargatni a szegénységet álszégyennel és adósságcsinálással? Csak az lehet független és boldog, ki önézettel tud szegény is lenni és aki viszonyaihoz alkalmazza igényeit.

Mi célja lehet annak, hogy már a kisgyermeket felcicomázzák, mint egy kirakati babát, csak azért, hogy a szomszéd asszony elkiáltja magát: Jaj, de szép baba! Magában pedig gondolja: Ez is olcsóbban adhatná! Már a kis gyermekben felkeltjük a hiúságot, de még meg is akasztjuk szabad mozgásában és játékában. A mama hiúsága testében és lelkében csak kárt okoz gyermekének. Ha a szülő nem igyekszik idejében visszazorítani a gyermek növekvő igényeit, boldogtalanná teheti az egész életére. Mert az élet nem igazodik igényeinkhez, hanem minékünk kell alkalmazkodnunk az élethez. A fiatal doktor is csak csekély fizetéssel kezdi pályáját. Ha nem tanulta meg takarékosan bánni minden fillérrel, hamar következik az adósságcsinálás, mely veszedelmes lejtő és már sok reményteljes életet tett tönkre.

Talán még fokozott mértékben áll ugyanez a leánynevelésben is. A fényűzésben nyilvánuló hiúság nemcsak az egyént és a családot teheti tönkre, hanem a hazai ipar fejlődését is megakasztja. A kezdetleges ipar nem állíthat elő mindent oly finom kivitelben, mint a fejlett külföldi ipar. Hátha X-nek csak a bécsi kalap elég jó, Y-nak csak a párisi gallér és nyakkendő tetszik és Z. csak igazi angolszövet ruhát akar viselni, akkor nem következhetik más, mint amit tényleg látunk, hogy nagy hazafias lármával szerveziünk országos tulipánegyesületeket és ugyanakkor behozatalunk a külföldről, főleg Ausztriából tetemesen emelkedett. Tehát nemhogy lassacskán emancipálódnak magunkat Ausztriától, hanem fokozott mértékben adózunk neki. Magyarországnak már aemcsak fizetési mérlege passzív, hanem kereskedelmi mérlege is, ami azelőtt nem volt és ami egy a külföldnek eladósodott országra nézve nagy veszedelemet jelent.

IRODALOM MŰVESZET TÚLVILÁGI ÁBRÁND.

Szeretném hinni, hogy van másvilág is. S ott folytatódik mindaz, ami itt Foglalkoztatja fejlődő nemzedékek Érzéseit és gondolatait.

Hogy a mi eszmét lenn szenvedve küzdve Termel magának az emberiség. Azt befogadja kék szárnya alá és Tovább folytatva élteti az ég.

Itt lenn a földön komor dac sötétlik A munkát végzők millióinál. A kazán bög és nem táplálja senki, A kalász érett és a munka áll.

Szeretném, ha úgy aggastyán koromban Mikor bejártam jól a földi táit, Ha akkor törne ki a másvilágon Egy kitartó, nagy aratási sztrájk.

S év-év után csak jönne menne szépen. Lapulva én nyugodnám, mint a tó S ne adj Isten, hogy a halál kaszája Aratásra meg lenne kapható. Szávay Gyula.

* Kiss Mihály jubileuma és bucsuja. Kiss Mihály a budapesti „Népszínház”-nak 20 éven át volt tagja, a temesvári színtársulat érdemes, kiváló művésze e hó 15-én tölti be színészi működésének

harmincadik évfordulóját, a midőn a véglegesen bucsút vesz a temesvári közönségtől, a színi pályától és a jól megérdemelt nyugalomba vonul. Nevezett jeles művész ez alkalommal a színtársulat személyzete egy diszleadás keretében szándékozik ünnepelni és elbucsuztatni. Szerdán, e hó 15-én bérlet-szünetben „A cigánybáró” operette kerül színre, melyben a jubiláns művész egyik legjobb szerepét, Zsupán sertés-hizlalót fogja játszani.

* Molnár Ferenc új darabja. A Vigszínházban kedden került először színre Molnár Ferencnek „Liliom, vagy egy csirkefogó élete és halála” című fővárosi életképe, mely egészen új mesyét szántott az irodalmi válfajok mezején. Molnár új darabja csupa eredetiség, hangulat és poezis és óriási sikere után itélve, hosszú ideig műsoron tartja majd magát, noha külföldi kivételre, speciális lokalitásánál fogva nem igen alkalmas. A színház és a szereplők, mindenkifelett Hegedűs Gyula képességük legjavát nyújtották, hogy a szerzőt az öt megillető diadalhoz juttassák.

* Miskolci színészet. A miskolci színiügyi bizottság, szombaton tartott ülésében határozatilag kifejezte elismerését Palágyi Lajos kitünő társulata iránt, különösen hangsúlyozva, hogy úgy a társulat szervezése, a műsor, az előadások, a kiállítás és rendezés művészi magaslaton állanak; ezt az elismerést jegyzőkönyvi kivonattal juttatták az igazgató tudomására. Ugyancsak Miskolcon vendégszerepeltek a hét folyamán három estén Góth Sándor és neje, a Vigszínház kitünő művészei, zsufoit házak és a közönség elismerő, zajos tapsai mellett.

* Színészet Cegléden. Molnár Gyula, törekvő színgazgató társulata, a héten kezdte meg működését Cegléden, a legkedvezőbb kilátások mellett, amennyiben a társulat két első előadását, mely kitünően került bemutatásra, a közönség nagyon megkedvelte és tüntető tapsaival honorálta.

* Színészet Keszegen. Kiss Árpád kitünő színtársulata, hétfőn a „Hajduk hadnagya” című operettben, kedden a „Naftalin”-ban mutatkozott be a közzei közönségnek, mely a bemutatott előadásokat zajos tetszésnyilatkozatokkal fogadta és az összes közreműködőket melegen ünnepelte.

* Színészet Sátoraljaihelyen. Palásthy Sándor kitünő társulata a héten kezdte meg a két hónapra terjedő sáson Sátoraljaihelyen, a közönség meleg érdeklődése és zajos tetszése mellett „Az elvált asszony” című operettel, melyben Tabori Frida kitünő szubrett eleven játéka, pezsgő temperamentuma annyira felvillanyozta a hallgatókat, hogy minden jelenetét frenetikus tapsal jutalmazták. Nagy és megérdemelt sikere volt Palásthy igazgatónak is, aki a vidék egyik legkitünőbb énekes bonvivántja. A társulat többi jeles tagjai Pozsonyi Lenke, Halasi Mariska, H. Serfőzi Etel, Fekete Rózi, Miske Aranka, Kassai Rózi. A férfiak közül: Váradi Márton, Szalóki Dezső, Magas Béla, Kertész Sándor és Parlaghy. A bérlet kitünően sikerült, a műsor a fővárosi színház összes ujdonságait felöleli és így biztosra vehető, hogy a kitünő társulatot a közönség állandóan támogatja majd érdeklődésével.

Szélhámos csodadoktor.

Érdekes ügyben nyomoz most az egri rendőrség. Egy magát csodadoktornak valló borbély-segéd akarta a hiszékeny népet becsapni, de mielőtt gondosan kieszelt tervét végrehajthatta volna, rajtaütött a rendőrség, s egyelőre beszüntette gyógyításait. Volker Ede 47 éves miskolci illetőségű

LÓWY JÓZSEF Sirkőraktárában 10 K-tól fejlebb remek kivitelű sirkővek rendkívüli nagy választékban kaphatók. Minden e szakmába való munkát, temetői javítások, vésések és aranyozások jutányosan és lelkiismeretesen készítenek. Budapest, II., Fő-utca 88. sz. (Pálffy-tér mellett) saját házában

**HIRER
A hétről.**

Négy vagon magyar.
Föllendültek Amerikában a gazdasági viszonyok. A nyomor és a munkanélküliség sárga réme ijedten menekült vissza feketé odujába. Elkergette a karsu gyárkémények magasba gomolygó füstje, a zakatoló, dühörgő gépek csodás zenéje. A tél közeledte nem tölti el szomorúsággal a sok milliónyi munkásember lelkét. Amíg munka van, nincs ok a csüggedésre.

Munka pedig bőviben van, csak ember legyen elég, aki elvégzi. Ember?! Amerikában nem emberekre van szükség, hanem bevándorlókra. Erős, izmos bevándorlókra, akik nem akarnak egyebet, csak dolgozni. Akik olcsóbbak a gépeknek, mert ha a gépek megromlik a kereké, legjobb esetben ki kell javítani, ami pénzbe kerül. De a munkában elpusztult, kidőlt vagy elfáradt bevándorló helyét rögtön elfoglalja az új, a friss bevándorló. És a milliónyi emberkárból összealkotott gép fennakadás nélkül dolgozik tovább.

Amerikában a bevándorlók tömegét a hivatalos, üzleti érintkezésben nem nevezik embereknek, még csak foreignereknek sem. Egyszerűen teherárúnak tekintik, amelyet vagonszámra rendelnek és szállítanak oda, ahol a szükség megkívánja. Egy rendkívül jellemző, mindössze négy soros hírecskét olvastunk egy massiloni amerikai újságban. Erdemes leköszölni. Ime, így hangzik:

„Mivel még a hideg idők beállta előtt a Wheeling & Lake Erie vasút építkezésénél sok munkásra van szükség, négy vagon magyarát Clevelandból ide szállítottak.”

Sok lekcisinylés, még több megalázás ri ki ebből a négy sorból. Mert tessék elhinni, ha történetesen amerikai munkásokat hozat a Wheeling & Lake Erie vasút, akkor bizony a massiloni újság nem azt írta volna, hogy négy vagon amerikaiit szállítottak Clevelandból. Mert az amerikai munkás az számít, de a bevándorlót csak vagon számra szállítják, mint Texasból a vágómárhát, vagy Pennsylvániából a szent.

A különbség csak az, hogy a szállításra kerülő szent és vágómárhát jól bebiztosítják, de a vagonszámra küldött magyart nem. Mert Amerikában a legolcsóbb árucikk, amelyre a megrevi-dált tarifa még vámot se vetett ki: az ember.

Kisértet a temetőben.

Kalános Vendel drávapálfalusi oláh-cigány és Borbás Gábor barcsi napszámos együtt borozgattak szombat este. Kalános Vendelnek úgy látszik fejébe szállt a bátorság, mert Borbás Gábornak fogadást ajánlott, hogy ő éjjel idején kimegy a temetőbe s onnét bizony-ságul egy keresztet hoz. Borbás Gábor állta a fogadást, melynek koronája tíz liter bor volt. Kalános Vendel éjjel tájban tényleg kiment a temetőbe. Borbás Gábor azonban időközben egy fehér lepedőt kerített s Kalános után settenkedett. Borbás nyugodtan bevárta, amíg Kalános egy keresztet kiszakított. Amidőn Kalános a kereszttel a vállán kifelé tartott a temetőből a lepedőbe burkolózott Borbás utját állta. Kalános Vendel a rémes alak láttára annyira megrettent, hogy szó nélkül a földre rogyott. Borbás Gábor látva, hogy a dolgoznak fele sem tréfa, segítségért futott. Kanálos Vendel lakására szállították. A hozzája hívott orvos megállapította, hogy Kanálos Vendel megütötte a guta s világéletében koldusa marad az otromba fogadásnak.

Előkelő családok találkozó helye. A főváros előkelő közönsége most tömegesen látogatja a Rákóczi-ut 20-ik szám alatt levő Ostende kávéházat, ahol esténként remek hideg vacsorák kaphatók és a közönséget a szabadkaiak és a Margitsziget közkedvelt cigányprimása Bácskai Hasi Kálmán hangversenye teljes zenekarával szórakoztatja.

Karácsonyi vásár. Olvasóink szíves figyelmét felhívjuk Gertler Adolf kézimunka és műrajzolónak lapunk mai számában közzétett hirdetésére melyben a jónévtű cég a karácsonyi ünnepek alkalmából *december 31 ig terjedő karácsonyi vásárt* rendez, a saját műhelyében legelőkelőbb izéssel készült mindenemű disz-munkákból, kelmékből és anyagokból.

Kiadja:
A „NAPLO” UJSÁGVÁLLALATA.
Mezey László helyetteszerkesztő.

„Mátyás király” kávéház
Rákóczy-ut 19.
Esténként
Farkas Pali és Csorba Zsiga
híres zenekara hangversenyez.
Válogatott színházi vacsora, hideg buffet.
Tisztelettel
Nagy Sándor
kávéház tulajdonos.

Kézimunkák,
előrajzolt, kezdett és kész kivitelben u. m. hozzávaló kelmék és anyagok legjobban és olcsó árban kaphatók.
Gertler Adolf,
kézimunka iparos és műrajzolónál
VIII. ker., József körút 75 szám.
Elsőrendű Strucz-pamut (Asztragan) minden színben
1 Motring 10 dkgr. 1 kor.
Vidékre árjegyzéket ingyen küldök.

Téli fürdőkúra
A Budai Szt.-Lukácsfürdő Nagyszálló-dá-jában és Thermal-s-állodájában.
lakás teljes ellátással naponként 10 koronától feljebb. Minden szobától fűtött folyosók vezetnek az iszapfürdőhöz. Természetes forró, meleg-kénes forr sok, iszapborogatások. Prospektust küld a Szt.-Lukácsfürdő R.-T. Budapest, Budán.
Kristály forrásásványvíz étvágyat javít evomorrontást megakadályoz

HODOSIA
Aréna kávéháza an
(Aréna-ut és Damjanich-utca sarok.)
Minden este
elsőrendű cigányzenekar hangversenyez
Gyerünk a
„Gambrius” enterembe
Erzsébet-körút és Wessely-utca sarok. — Az előkelő közönség találkozó helye.
Noponta nagy katonazené.
Hetenként háromszor a budapesti 1. honvéd gyalog-csereg zenekara játszik, dezséri Baohó István karnagy vezetés alatt.
Elsőrendű étterem. Kétféle kenyér. Pompás italok.

BUTOR.
Arveresen vett régi és új, legolcsóbbtól a legjobb minőségig. Ugy-szintén amerikai íróasztalok, mahagoni háló-, ebédlő- és uri szobák, angol börgarnitúrák, szalongarnitúrák, szőnyegek, csillárok, petróeum-lámpák, olajfestmények és irodai berendezések legolcsóbban beszerezhetők
Ancsel és társánál,
Dob-utca 22.

Sedianszky József
szücsmester
Budapest, VII., Klauzál u. 2.
Ajánkozik a t. c. közönségnek mindenféle szücsmunkák elkészítésére u. m.:
magyar díszruhák muffok, lapkák, ferfi- és női utazó bundákat javít sok elomdának és pontosan elkészít a nek a legolcsóbb árakon.
Téli ruhák nyári gondozásra elfogadta'nak

Legjobb benzínmotoros csépiő-készletek csakis

Kállai Lajos motorgyárában
Budapest, VI., Gyár-utca 28.
Kaphatók. — Tossék díszőrlapot kérni

! Urak !
200 dbb télikabát, zálogházból kiváltva, olcsón kapható. Kölcson a ok track és szalon-öb-nyöket alkalmakra Mérték uáni megren-delés 40-50 Kor. közt csinos kivitelben.
Férfi szabó üzlet.
Dohány- és Akácza-u. sarok.

Hirdetések felvételnek a kiadóban.

OSTENDE - KÁVÉHÁZ
RÁKÓCZI-UT 20.
Előkelő családok találkozó helye.
Remek hideg vacsorák, melyet házilag francia szakácsom által készítették.
Esténként
Bácskai Hasi Kálmán
a szabadkaiak és a Margitsziget közkedvelt cigányprimása teljes zenekarával hangversenyez. Szíves pártfosztást kér
Gross Ödön
az Ostende és a nyiregy-házal Pannonia kávéhá-zok tulajdonosa.
Telefon: 13-68, 88-40

„HUNGÁRIA”
biztonsági petroleum
(különlegesség).
Csakis Hungária } védjeggyű, petroleum } ólomzárral áruházz } eliatott kan-nakban valódi, miért is átvételkor méltóztassék védjegyemre figyelni. — 3 literes kölcson-kannákban házhoz szállítva ára 70 fillér. Kiváló tisztelettel
„Hungaria” petroleum áruházz
(Kovács Ákos)
Központi iroda és raktár:
VI. ker., Király-utca 54. sz.
Fióküzlet:
VIII., Népszínház-utca 32. sz.
Megrendelési és árusító telepek: Varga Sándor fűszerkereskedő VII., Rottenbil-ler-utca 1. Baross-ter sarkán. Telefon 177-30. Márkus Jakab fűszerkereskedő, I. ker., Attila-utca 12. Telefon 40-53.
TELEFON 115-90.

? Hol találkozunk ?
Színészek, írók és művészek találkozó helye:
Gläser „METEOR” kávéháza
BUDAPEST, Erzsébet-körút 6. szám,
ahol az összes hazai és külföldi hírlapok olvashatók és mindenféle kávéházi italok a legmértányosabb árban számíthatnak.

Ön bérel
egy ócska zongorát vagy pianót a **kidob**
havonta 12.- vagy 16.- korona kölcsondíjjal, végre pénzt kímélve, zongorája nincsen.
Ha fizet
havonta 20.- koronát kap egy kiváló gyertmányu, legmoderna, érzéppanczéllökés, keresztthuros, új zongorát vagy pianót, nem ir alá váltót, nem állít kezes, nem lekötelezte bankszövetkezetnek és idővel mégis tulajdona lesz a zongora. Ezen ideális szolid, liberális módon kapható kizáró-lusan csak
„MUSICA” részvénytársaság
(igazgató: STERNBERG DEZSŐ)
zongoraeladási és kölcsonzó telepén. Eufon kölcser-nélküli legelőkeltebb gramofon- és művészelemek foelárnsítása.
Budapest, VI., Teréz-körút 1. sz. alatt
(Király-u sarok, az Ország. Zeneakadémia közelében)
Telefon 4-81. Telefon 4-81.
Zongorák becszerelése, javítása, hangolása legkulá-sabbban. — Fenti rendszer kedvezményében egyelőre csak a fővárosban lakók részesülnek

Nem érdemes rongyosan járni! Ha 12 forintért rendelhetek divatos öltönyt, felöltőt vagy téli kabátot linom gyapjuszövetből mérték után.
FLEISCHMANN J. férfi-szabó mester
BUDAPEST, Thököly-út 20. szám I. em. Vidékieknek mintát bérmentve küldök.